

Aprobat:
La ședința Senatului IRIM
din 30 noiembrie 2015
(proces-verbal nr. 4)

Aprob:
Rector IRIM
V. Bănuș, dr. hab.
prof. univ.

REGULAMENT privind organizarea examenului de finalizare a studiilor superioare de licență (ciclul I)

I. Dispoziții generale

1. Prezentul Regulament a fost elaborat în temeiul Codului Educației nr.152 din 17 iulie 2014, Legii nr.142-XYI din 07 iulie 2005 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, ciclul I, Planului-cadru pentru studii superioare (ciclul I - Licență, ciclul II – Master, studii integrate, ciclul III – Doctorat), Regulamentului de organizare a studiilor în învățământul superior în baza Sistemului Național de credite de Studiu, Regulamentul privind organizarea examenului de finalizare a studiilor și perioade de licență nr.1047 din 29.10.15.

2. Regulamentul stabilește regulile privind organizarea și desfășurarea examenului de finalizare a studiilor superioare de licență (în continuare examenul de licență) în IRIM și reflectă cerințele de bază pentru desfășurarea examenului de licență în diferite domenii generale de studiu/domenii de formare profesională la ciclul I.

3. Forma de evaluare finală a studiilor superioare de licență se stabilește de Senatul IRIM.

4. În Institutul de Relații Internaționale din Republica Moldova, studiile superioare de licență, ciclul I, se finalizează cu susținerea examenului și tezei de licență. În baza promovării examenului de licență și atribuirii calificării profesionale, se eliberează diploma de licență.

5. Evaluarea finală a studiilor superioare integrate, se va organiza în condiții similare examenului de licență.

6. Monitorizarea organizării și desfășurării examenului de licență în IRIM se realizează de către rector, prorectori și decanii facultăților sub egida Departamentului Managementul Calității în corespundere cu prevederile în domeniu.

II. Titluri acordate și certificare

7. Examenul de licență finalizează cu acordarea titlului de licențiat într-un domeniu general de studiu, în conformitate cu Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, ciclul I.

8. Titlurile de licențiat într-un domeniu general de studiu care denotă finalizarea ciclului I sînt acordate absolvenților care:

- demonstrează cunoștințe și competențe avansate într-un domeniu de studii;
- pot aplica în mod profesionist cunoștințele obținute într-un domeniu de studii;
- demonstrează capacitatea de a argumenta și a soluționa problemele din domeniul respectiv de studii;
- au abilitatea de a colecta, analiza și interpreta date relevante (de regulă, din domeniul de studii propriu), precum și de a formula raționamente privind probleme relevante de ordin social, științific sau etic;
- pot comunica informații, idei, probleme și soluții atât audiențelor de specialiști, cât și de non-specialiști;

Kic

- și-au dezvoltat acele competențe care le sunt necesare pentru a-și continua studiile cu un grad sporit de autoinstruire.

9. Diploma de studii superioare de licență se eliberează absolventului, care a realizat integral programul de studii stabilit prin planul de învățământ la domeniul de formare profesională/specialitatea respectivă și a promovat cu succes examenul de licență. În diploma de licență se specifică media generală de licență.

10. Diploma de studii superioare de licență atestă că titularul acesteia a dobândit cunoștințe și competențe pentru continuarea studiilor în ciclul II, precum și o formare profesională inițială care îi permite angajarea în câmpul muncii.

11. Diploma de studii superioare de licență este însoțită de suplimentul la diplomă, redactat în limbile română și engleză, acordat cu titlu gratuit. Programele analitice se eliberează la solicitare. Studenților străini programele analitice se eliberează cu titlu obligatoriu.

12. Studiile superioare în programele de studii la specialități duble se finalizează cu acordarea unui singur titlu în dubla specialitate și cu eliberarea unei singure diplome universitare.

13. Persoanelor care nu au promovat examenul de licență, una sau mai multe probe, stabilite și aprobate de senatul IRIM, sau nu au susținut teza de licență li se eliberează o Adevăriniță de absolvire. Adevărinița atestă că titularul a realizat planul de învățământ la specialitatea dată.

III. Organizarea și desfășurarea examenului de licență

14. Examenul de licență reprezintă evaluarea finală a programului de studii realizat într-un domeniu de formare profesională/specialitate.

15. Prin probele examenului de licență se evaluează nivelul de realizare a finalităților de studii, precum și competențele generale și specifice dobândite de către absolvenți pe parcursul studiilor.

16. Prin proiectul (teza) de licență se evaluează competențele absolvenților de a efectua cercetări, de a aplica cunoștințele teoretice în procesul de elaborare a unor soluții practice specifice domeniului de formare profesională sau de realizare a studiilor de caz.

17. Examenul de licență se acreditează în conformitate cu prevederile Planului-cadru și planurile de învățământ.

18. Pentru coordonarea activităților de elaborare a proiectului (tezei) de licență departamentele/catedrele confirmă conducători de proiect (teză) de licență. Conducători ai proiectelor (tezelor) de licență pot fi numiți profesori universitari, conferențieri universitari și lectori ai departamentelor/ catedrelor de specialitate, cercetători științifici din instituțiile de cercetare proiectare, precum și specialiști practicieni din economia națională.

19. Se admit la examenul de licență studenții care au realizat integral planul de învățământ și au acumulat numărul de credite stabilit pentru programul respectiv de formare profesională.

20. Proiectul (teza) de licență se elaborează în ultimul an al studiilor superioare de licență. Candidații selectează tema pentru proiectul (teza) de licență din lista propusă de catedra de profil, de regulă, la finele anului de studiu precedent, dar nu mai târziu de prima lună a anului terminal de studii. Tema aleasă de către student se include în Contractul anual de studii. Perioada limită de modificare a acesteia sunt 6 luni de la momentul susținerii tezei de licență conform graficului universitar stabilit.

21. Pentru persoanele care realizează studii în paralel în două domenii de formare profesională/specialități este obligatorie susținerea tuturor probelor prevăzute de planul de învățământ pentru examenul de licență la ambele specialități (cu excepția celor care se repetă).

22. În cazul instruirii concomitente în două domenii înrudite la ciclul I, examenul de licență va include două probe, care vor permite evaluarea competențelor obținute la ambele specialități.

23. Proiectul/teza de licență se realizează în domeniul de formare profesională/specialitatea de bază.

24. Probele examenului de licență și termenele de susținere a examenului de licență sînt stabilite prin planurile de învățămînt. Despre orice modificare a termenului sau probelor pentru examenul de licență, studenții sînt anunțați cel tîrziu cu 6 luni înainte de începerea examenului de licență.

25. Probele examenului de licență pot fi susținute în scris, oral, combinat, asistate de calculator, în funcție de specificul domeniului de formare profesională/specialității.

26. Subiectele pentru probele examenului de licență sînt elaborate de departamentele/catedrele de specialitate, în baza programelor în vigoare. Subiectele se aprobă de către departamentele/catedrele de specialitate în coordonare cu Departamentul Managementul Calității cu o lună pînă la susținerea primei probe.

27. Tematica proiectelor/tezelor de licență este elaborată la departamentele/catedrele de specialitate și aprobată de către Consiliul facultății. Tematica aprobată se comunică studenților cel tîrziu la finele penultimului an de studii. Tematica proiectelor /tezelor de licență se reactualizează anual.

28. Pentru susținerea probei orale se acordă pînă la 30 min, iar pentru susținerea proiectului /tezei de licență - pînă la o oră academică. Timpul destinat probei scrise este de trei ore academice.

29. Registrul materialelor didactice și al materialelor cu caracter informativ, permise candidaților pentru utilizare la examen, este elaborat de examinatori și aprobat de către departamentele/catedrele de specialitate.

30. Orarul de susținere a examenului de licență se aprobă de către rectorul instituției de învățămînt cu o lună înainte de susținerea primei probe. Orarul susținerii proiectelor /tezelor de licență se va da publicității pe paginile web ale facultăților/instituției.

31. Susținerea proiectelor/tezelor de licență este publică.

32. Probele examenului de licență și proiectul/teza de licență se evaluează în mod distinct cu note, în baza scalei de notare de la 10 la 1, nota minimă de promovare fiind 5. Convertirea notelor în scala de notare ECTS, se va realiza conform recomandărilor Ghidului de implementare al Sistemului Național de Credite de Studiu.

33. Neprezentarea la o probă a examenului de licență sau la susținerea proiectului/tezei de licență este calificată drept nesusținerea acesteia. Obținerea unei note mai mici decît „5” la una din probe sau la proiectul/teza de licență este calificată drept nepromovare a examenului de licență.

34. Notele finale acordate în rezultatul evaluării la probele examenului de licență sînt determinate de membrii Comisiei de licență. În cazul diferențelor în evaluare, se va face media aritmetică a notelor acordate, iar zecimile din media aritmetică se vor rotunji în favoarea candidatului. Notele obținute de candidat se reflectă în Procesul verbal al Comisiei de Licență, foaia matricolă și în Suplimentul la diplomă.

35. Media examenului de licență se stabilește ca media aritmetică a notelor obținute la probele incluse în examenul de licență și se calculează cu două zecimale.

36. Media generală de licență se stabilește cu două zecimale ca media aritmetică a notelor obținute la examenul de licență și a mediilor aritmetice de promovare a anilor de studii.

37. Nota insuficientă (1-4) obținută la una din probele examenului de licență nu-l lipssește pe student de dreptul de a susține celelalte probe.

38. Absolvenții care nu au susținut sau nu au promovat examenul de licență se pot înscrie într-o sesiune ulterioară a examenului de licență în vederea susținerii acestuia. Examenul de licență poate fi susținut de cel mult două ori în decursul a cinci ani de la absolvire.

39. Examenul de licență nepromovat poate fi repetat, cu suportarea de către candidat a cheltuielilor aferente.

40. Înscrierea candidaților la susținerea repetată a examenului de licență se face în baza cererii personale depuse la instituția absolvită cu cel puțin șase luni pînă la începerea examenului

de licență. În cazul susținerii repetate numai a examenului de licență cererea personală a candidatului se va depune cu cel puțin două luni pînă la începerea examenelor de licență.

41. La susținerea repetată a examenului de licență se ține cont de programul de studii/planul de învățămînt și de probele propuse pentru examenul de licență în anul cînd candidatul a absolvit instituția dată.

IV. Activitatea Comisiei pentru examenul de licență

42. Pentru desfășurarea examenului de licență se constituie Comisia pentru examenul de licență pe domenii de formare profesională/specialități.

43. Comisiile de licență se constituie pe domenii de formare profesională/specialități prin ordinul rectorului, la propunerea consiliilor facultăților, cu o lună pînă la începerea examenului de licență.

44. Comisia de licență se constituie din președinte, vicepreședinte, 2 membri ai comisiei (examinatori) și secretar.

45. În componența Comisiei de licență pot fi incluse persoane cu titlu științific și titlu științifico-didactic de la departamentele/catedrele de specialitate din cadrul instituției organizatoare /din alte instituții de învățămînt superior sau cercetători științifici din instituții de cercetare-dezvoltare. Se permite includerea în componența Comisiei de licență a unui specialist practician de înaltă calificare, cu experiență bogată și autoritate profesională.

46. În cazul instruirii concomitente în două domenii înrudite în componența Comisiei de licență se vor include specialiști examinatori din ambele domenii.

47. Președinții Comisiilor de licență sînt desemnați prin ordinul ministerului de resort, în baza propunerilor instituției organizatoare. În calitate de președinte al comisiei de licență pot fi desemnați specialiști în domeniul respectiv (profesori universitari, conferențieri universitari, cercetători științifici, deținători ai titlurilor onorifice, specialiști practicieni de înaltă calificare), care nu activează în cadrul instituției vizate.

48. Aceeași persoană poate fi numită președinte al unei Comisii de licență nu mai mult de doi ani consecutiv.

49. Vicepreședinții ai Comisiilor de licență pot fi numiți șefi de catedră, profesori universitari, conferențieri universitari, titularii IRIM.

50. Vicepreședinții Comisiilor de licență prezintă Comisiei de licență setul de documente necesar, inclusiv:

- ordinul rectorului instituției de învățămînt superior care confirmă admiterea studenților la examen;
- setul de subiecte/teste orientate spre evaluarea finalităților de studiu/ competențelor absolvenților cu baremele de apreciere;
- curricula și programele analitice ale unităților de curs/modulelor respective;
- fișa de studii a studentului cu descrierea programului realizat, conform planului de învățămînt, pe semestre cu indicarea numărului de ore și a formelor de evaluare;
- avizul conducătorului proiectului/tezei de licență;
- avizele specialiștilor/colectivelor de specialiști asupra proiectului /tezei de licență (recenzenții se aprobă de departamentele/catedrele de specialitate din rîndul persoanelor care activează în cadrul altor catedre, instituții de învățămînt sau de cercetări științifice).

51. La probele scrise vicepreședinții distribuie absolvenților foile cu ștampila instituției IRIM, indicînd modul de completare a acestora și codificîndu-le.

52. În cazul cînd președintele Comisiei de licență nu poate din motive obiective să-și îndeplinească funcțiile, vicepreședintele îndeplinește funcțiile acestuia pînă la numirea unui nou președinte.

53. În funcție de secretar al Comisiei de licență pot fi desemnate cadre didactice universitare, laboranți superiori, metodiști etc.

54. Comisia de licență realizează următoarele funcții:

- asigură buna desfășurare a examenului de licență;
- realizează evaluarea în bază de finalități de studiu și competențe generice și specifice dobândite de tinerii specialiști;
- apreciază, în ședință închisă, prin majoritatea simplă de voturi răspunsurile/lucrările scrise ale studenților;
- decide asupra conferirii titlului și eliberării diplomei respective;
- pregătește și prezintă Ministerului Educației, precum și ministerului de resort, în termen de 10 zile de la finalizarea ultimului examen, raportul final despre rezultatele activității Comisiei de licență.

55. Raportul final va include informații despre componența calitativă a Comisiei de licență; caracteristica subiectelor/testelor propuse la examenul de licență prin prisma finalităților de studii și competențelor scontate pentru programul de formare respectiv;

- o analiză comparată a evaluării finale cu evaluările curente;
- caracteristica nivelului general de pregătire a absolvenților;
- o analiză a rezultatelor susținerii proiectelor/ tezelor de licență și propuneri privind perfecționarea procesului de formare universitară inițială în domeniul respectiv.

56. Programul de lucru al fiecărei Comisii de licență este întocmit de decanul facultății respective și este coordonat cu președintele Comisiei, fiind aprobat de prorectorul pentru studii și dat publicității cu cel puțin o lună înainte de susținerea primei probe a examenului de licență.

57. Durata activității zilnice a Comisiei de licență nu va depăși 6 ore astronomice. Orele de activitate a membrilor Comisiei se includ în norma didactică a departamentului/catedrei de specialitate sau a persoanei respective.

58. Cheltuielile legate de activitatea Comisiei de licență le suportă instituția (IRIM). Președinții și membrii comisiilor de licență din alte instituții sînt remunerați în modul stabilit, în funcție de numărul de ore efectiv lucrate. Secretarul Comisiei își realizează funcțiile în orele de serviciu fără a fi remunerat suplimentar.

59. Susținerea probelor orale ale examenului de licență, precum și susținerea proiectului/tezei de licență are loc în cadrul instituției, în ședința deschisă a Comisiei de licență în prezența a cel puțin 2/3 din numărul de membri.

60. În sala de examen, la probele orale, se află concomitent nu mai mult de 5-6 studenți.

61. În cazul susținerii probelor în scris codificarea lucrărilor/testelor este obligatorie. Lucrările/testele se decodifică numai după finalizarea acțiunii de verificare a tuturor lucrărilor și după înscrierea rezultatelor pe lista de examinare, în dreptul codului respectiv, în prezența membrilor Comisiei de licență.

62. Hotărârile Comisiei de licență privind notele finale acordate în urma probelor de examinare și la susținerea proiectului/tezei de licență se aprobă prin vot deschis, cu o simplă majoritate de voturi. Votul secret, abținerea de la vot sau transferul dreptului de vot nu se permit. În cazul în care voturile se împart egal, votul președintelui Comisiei de licență este decisiv.

63. În cazul diferențelor în evaluare se va face media aritmetică a notelor acordate, iar zecimile din media aritmetică se vor rotunji.

64. Activitatea Comisiei de licență este consemnată în procese verbale, care fixează cum a fost apreciat absolventul la susținerea probei respective sau la susținerea proiectului/tezei de licență, întrebările suplimentare, opinia separată a unor membri ai comisiei la insistența acestora. Procesele verbale sînt semnate de președinte și membrii Comisiei de licență prezenți la examen și se păstrează în arhiva IRIM.

65. În cazul cînd proiectul /teza de licență a fost apreciat cu o notă sub „5”, Comisia de licență decide dacă aceeași lucrare, după rectificările necesare, poate fi prezentată la o susținere repetată sau este necesară schimbarea temei proiectului/tezei de licență.

66. Rezultatul susținerii proiectului/tezei de licență, precum și nota obținută la proba orală se comunică studenților în aceeași zi, după ședința Comisiei de licență. Nota obținută la proba scrisă se comunică studenților imediat după ședința Comisiei de licență care consemnează prin Proces-verbal rezultatele verificării testelor/lucrărilor.

67. Președintele Comisiei de licență informează Consiliul facultății despre rezultatele organizării și desfășurării examenului de licență.

68. În conformitate cu Codul de etică al IRIM, se interzice categoric copierea la examene. În cazurile de copiere depistate, studentul este eliminat din examen. Susținerea repetată a examenului i se va permite studentului doar în altă sesiune a examenului de licență.

69. În cazul depistării unor acțiuni/tentative de corupție/corupere, inclusiv trafic de influență sau manifestarea de către absolvent a unui comportament ce contravine normelor etice și morale general acceptate, Comisia de licență, este în drept să elimine candidatul respectiv din examen, fără dreptul de a-l susține repetat. Decizia respectivă se va înscrie în procesul-verbal și Raportul Comisiei.

70. Studenții au dreptul să conteste decizia Comisiei de licență. Cererile pentru contestații se depun în decurs de 24 de ore de la anunțarea rezultatelor examenului de licență și se înregistrează de către secretarul Comisiei de licență în Registrul de evidență a proceselor-verbale. Pot fi contestate oricare din probele examenului de licență.

71. Contestațiile vor fi examinate de către Comisia de licență în ziua imediat următoare de după expirarea termenului de depunere a contestațiilor. Comisia de licență reverifică și notează probele contestate. Schimbarea notei contestate cu nota acordată după examinarea contestației se va face prin creștere sau prin micșorare, rămânând definitivă.

72. IRIM v-a constitui comisii de supraveghere a examinării contestațiilor din cel puțin 3 membri, inclusiv reprezentanți ai administrației instituției.

73. Examinarea contestațiilor se consemnează în procese-verbale separate, semnate de către membrii Comisiei de licență și membrii Comisiei de supraveghere.

74. Comisia de licență operează schimbările survenite în urma contestațiilor, recalculează, după caz, media generală a examenului de licență și rectifică, corespunzător, rezultatul examenului.

75. În procesul evaluării, proiectul /teza de licență va fi apreciat conform următoarelor criterii:

- realizarea studiului/cercetării propriu-zise;
- conținutul și forma prezentării;
- susținerea (prezentarea cercetării, utilizarea mijloacelor tehnice, discuțiile la subiect).

76. Cerințele privind volumul, structura, forma de prezentare a proiectului (tezei) de licență se stabilește de către departamentul/catedra sau facultatea responsabilă de formarea profesională inițială în funcție de specificul domeniului de formare profesională/specialității și recomandările elaborate la nivel instituțional.

V. Dispoziții Finale

77. Prezentul Regulament, aprobat la Senatul IRIM din 30 noiembrie 2015, se va distribui facultăților/catedrelor instituției și intră în vigoare din data aprobării acestuia de către Senat.

78. Orice modificare a Regulamentului cu privire la organizarea examenului de finalizare a studiilor superioare de licență (ciclu I) intră în vigoare începând cu data aprobării acestuia de către Senatul IRIM.

**INSTITUTUL DE RELAȚII INTERNAȚIONALE DIN
MOLDOVA**

**Facultatea Relații Internaționale și Științe Politice
Catedra Relații Internaționale**

**INTERESUL NAȚIONAL
AL REPUBLICII MOLDOVA ÎN
CONTEXTUL RELAȚIILOR CU
STATELE VECINE**

TEZĂ DE LICENȚĂ
a studentului anului 3, specialitatea:
Relații Internaționale
Ciobanu Sergiu

Conducător științific:
Mocanu Alexandru,
doctor în științe politice

Standard bibliografic

BIBLIOGRAFIE

(model)

Documente oficiale

1. Legea aviației civile: Legea Republicii Moldova din 9 iul. 1997, Nr. 1257 // Monitorul oficial al Republicii Moldova. – 1997. – Nr. 69-70. – (23 oct.). – P. 19-21.
2. Pentru promulgarea Legii cu privire la notariat: decretul Președintelui Republicii Moldova din 20 aug. 1997, Nr. 278 –11 // Monitorul oficial al Republicii Moldova. – 1997. – (16 sept.). – P.2.

Carte cu un autor

1. Gheorghită Mihail. Teze generale ale tacticii criminalistice: Materialele șt.-didactice / Mihail Gheorghită; Univ. Liberă Int. din Moldova. – Ch.: Arc, 2004. – 126 p.
2. Mârzac, V. Introducere în tehnica specială: note de curs / Victor Mârzac; Acad. „Ștefan cel Mare”. – Ch.: Acad. „Ștefan cel Mare” a M.A.I. al R.M., 2003. – 36 p.

Carte cu doi autori

1. Amariei Ion. Securitatea Internațională / Ion Amariei, Andrei Chiper. – Ch.: Polirom, 2002. – 172 p.
2. Chiciuc Andrei. Sistemul Internațional de Unități: Ghid de utilizare / Andrei Chiciuc, Ion Sobor; red. resp. Petru Tudos; Univ. Tehn. a Moldovei. – Ch.: UTM, 2004. – 74 p.

Carte cu trei autori

1. Dohotaru Vladislav. Elaborarea tezelor de licență și proiectelor tehnice: îndrumar metodic / Vladislav Dohotaru, Veaceslav Tentiuc, Oleg Frunze; Acad. de Transporturi, Informatică și Comunicații. – Ch.: Evrica, 2004. – 40 p.

Carte cu patru și mai mulți autori

1. Ecologia și protecția mediului: Prelegeri / Dumitru Roșcovan, Cristinel Zănoagă [ș. a.]; Univ. de Stat din Moldova. – Ch.: CEP USM, 2004. – 315 p.
2. Antreprenorul rural / Aurelia Litvin [ș. a.]; Univ. Agrară de Stat din Moldova. – Ch.: Centrul Ed. a UASM, 2003. – 271 p.

Dicționare sau enciclopedii

1. Dicționar explicativ uzual al limbii române / cond. lucrării Silviu Berejan; Acad. de Șt. a Moldovei. – Ch.: Litera, 1999. – 638 p.
2. Экономическая энциклопедия / Е. И. Александрова [и др.]. – М.: Экономика, 1999. – 1055 с.

Articole din reviste

1. Chișlari Elena. Antreprenoriatul ca factor al creșterii economice / Elena Chișlari // Economica. – 2004. – Nr. 1. – P. 63-67.
2. Miron R. Rezolvarea problemelor de optimizare / R. Miron, Al. Andoni // Foaie matematică. – 2004. – Nr. 2. – P. 79-80.

Articole din culegeri

1. Stepanov Georgeta. Unele aspecte ale activității presei contemporane / Georgeta Stepanov // Unele probleme de teorie și practică ale presei și comunicării. Ch., 1999. – P. 34-44.

Articole din ziare

1. Popovici Pavel. Sugestii asupra activității antreprenoriale / Pavel Popovici // Antreprenoriatul în Moldova. – 2007. – Mart. (Nr. 1). – P. 8-9.
2. Raport de activitate a CNAM / Moldova Suverană. – 2004. – 28 apr.

Resurse Internet

Enache Ionel. Planificarea și organizarea serviciilor de bibliotecă. – <http://www.unibuc.ro/eBooks/stiinte/COM/planif/index.htm> [Accesat 29.11.2007]